

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Kruishoutemsesteenweg 222A

Kruisem, Oost-Vlaanderen

2024C256

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Merlijn De Baene

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	8
1.2.1 Landschappelijk kader	8
1.2.2 Historisch kader	14
1.2.3 Archeologisch kader	21
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	29
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant omgevingsaanleg en regularisatie aan een paardenkwekerij in Huise, deelgemeente van Kruisem, provincie Oost-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 32 170 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 7 985 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarisch gebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

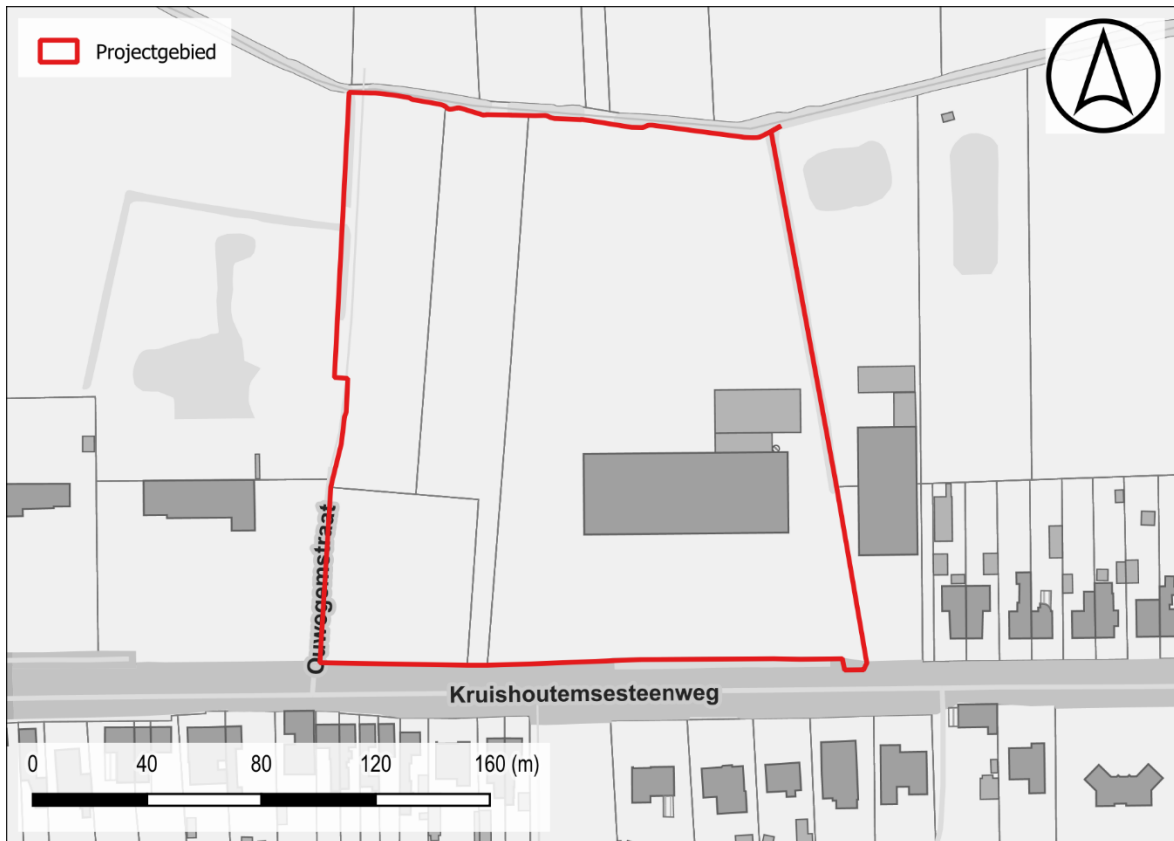
RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

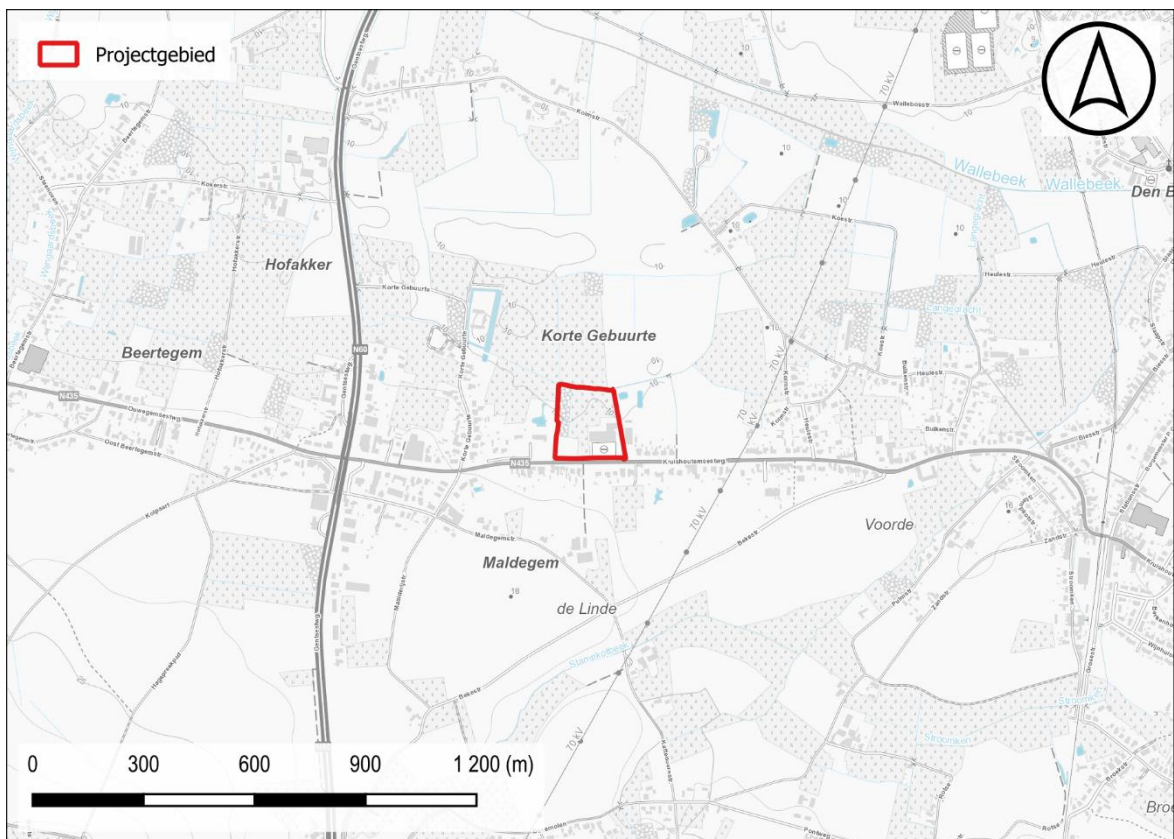
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024C256	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
BOUNDING GEOMETRY	X ₁ : 97595	Y ₁ : 177875
	X ₂ : 98006	Y ₂ : 178169
KADASTER	Kruisem Afdeling 6, Huise, Sectie D, Nummers 219G, 221D, 221B, 220B	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

1.1.3 Het projectgebied

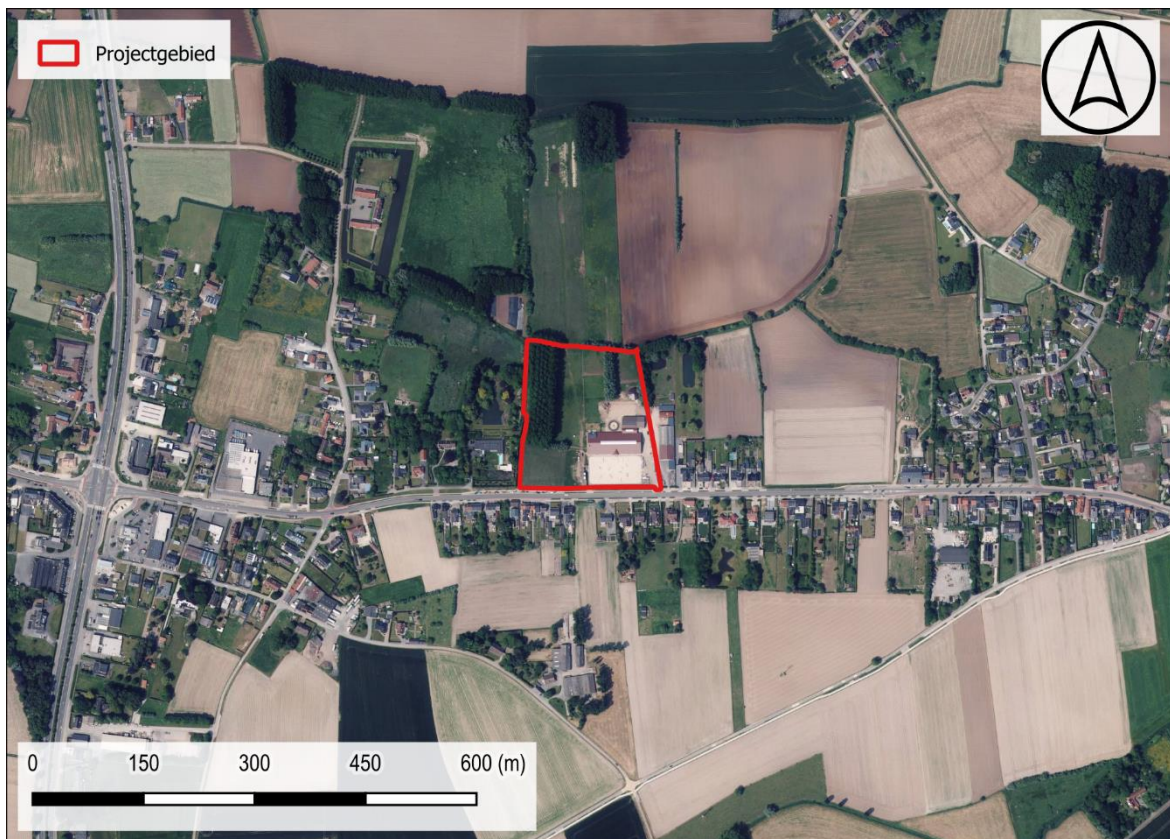
1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied bevindt zich in Huise, deelgemeente van Kruisem in de provincie Oost-vlaanderen. Het dorp grenst in het noorden aan Ouwegem en Gavere (Asper), in het oosten aan Zingem, in het zuiden aan Oudenaarde (Heurne, Mullem) en in het westen aan Kruishoutem (Wannegem-Lede, Huise-Lozer).

Aan de zuidelijke grens van het terrein loopt de Kruishoutemsesteenweg, tussen de kernen van Ouwegem en Zingem. Langs de straatkant zijn de aanpalende percelen bebouwd. In noordelijke richting liggen nog heel wat onbebouwde akker-, gras- en weilanden. Het centrum van Huise ligt op ca. 2.8 km ten zuidwesten, Kruishoutem ligt op ca. 6.9 km ten westen van het projectgebied. De Bovenschelde stroomt op ca. 2.6 km ten oosten van het terrein.

Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 37 170 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 7 985 m².

Op heden staan in zuidoostelijke hoek 2 gebouwen met een gezamenlijke oppervlakte van ca. 2665 m² met aan de straatkant een trainingspiste. Ongeveer 1850 m² van het terrein is verhard, deze wordt ofwel vernieuwd ofwel uitgebroken. Grote delen van het perceel doen dienst als bos- of weiland. Deze delen blijven grotendeels onaangeroerd.

De opdrachtgever plant de regularisatie van een trainingspiste, stapmolen en africhtingscirkel. Deze structuren zijn reeds gerealiseerd en beslaan een gemeenschappelijke oppervlakte van ca. 3340 m².

De huidige oprit ten westen van de trainingspiste wordt gesloopt, de verharding aan de oostelijke zijde wordt vernieuwd. Daarnaast worden nieuwe paadjes aangelegd aan de achterzijde van de aanwezige bebouwing plus een nieuwe oprit ten westen. De gecombineerde oppervlakte van deze werken bedraagt ca. 3340 m². Voor de buitenaanleg dient een bodemingreep gerekend te worden rond ca. 50 cm-mv. Verspreid over het perceel worden enkele nieuwe bomen en een dubbele haag aangeplant.

Langs de nieuwe oprit plant de initiatiefnemer een wadi met oppervlakte van ca. 226 m². Deze wadi wordt aangelegd tot op een diepte van ca. 1 m-mv

Figuur 4: Opzet initiatiefnemer t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Landschappelijk kader

Het projectgebied is gelegen in de zandstreek binnen de Vlaamse Vallei, net ten noorden van de zandleem- en leemstreek.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in de overgangszone van het Weichseliaan terras langs de Schelde en het sterk vertakt beekstelsel van de Stampkotbeek.

Het microreliëf situeert het projectgebied op een hoogte van ca. 9 tot 12 + m TAW. Het terrein heeft een dalend verloop in noordelijke richting. In het westelijk terreindeel zijn een aantal gracht te zien.

Het projectgebied is gelegen in het Lid van Moen (**Formatie van Kortrijk**). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingssmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingssmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het **Lid van Moen** is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

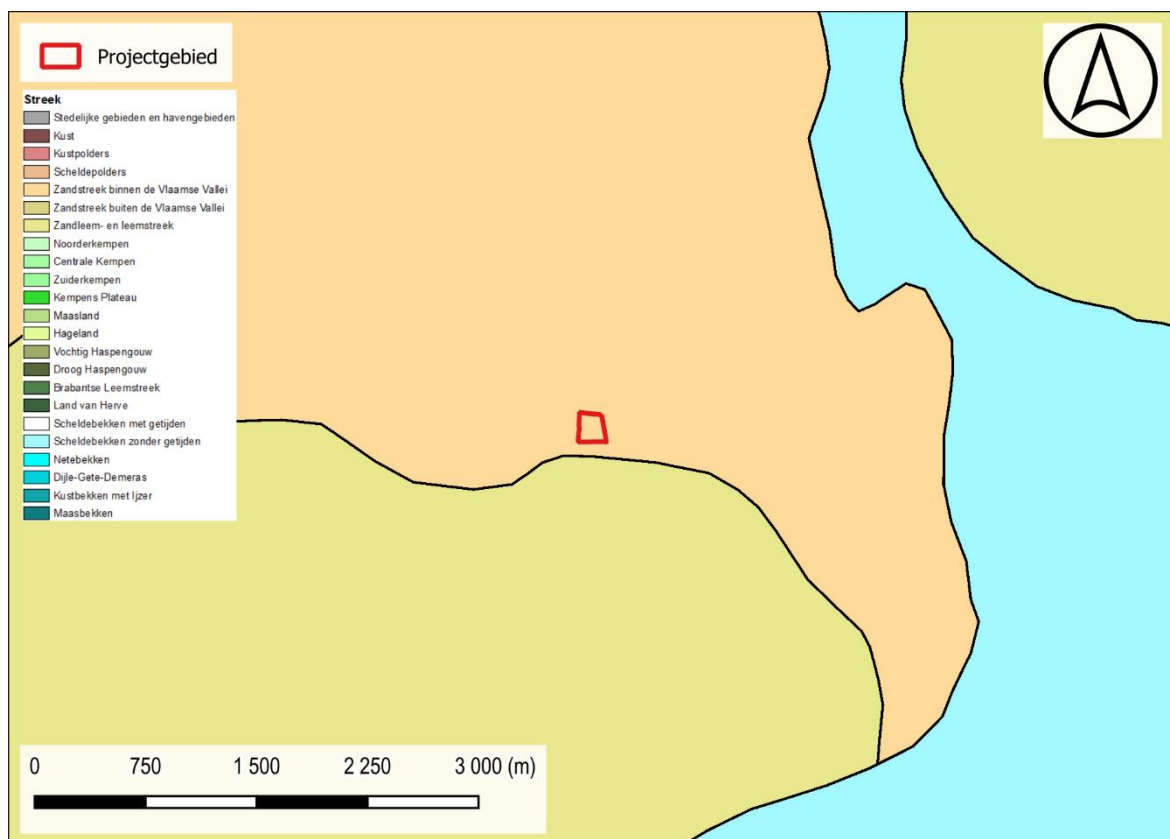
De bodemkaart geeft op het overgrote deel van het terrein een profielloze, hydromorfe bodem weer. Deze grondwatergronden zijn permanent nat en indiceren een locatie in een depressie of beekvallei. De bovengrond kan verveend zijn. In het zuiden van het terrein wordt een matig natte, lichte zandleembodem aangegeven. Plaatselijk kan colluvium aanwezig zijn.

Ter hoogte van het projectgebied komt volgens de algemene bodemkaart voornamelijk het bodemtype **s-Lep** voor. Dit type is een natte, sterk gleyige zandleembodem met reductiehorizont zonder profielontwikkeling waar zand voorkomt op geringe of matige diepte. Deze hydromorfe sterk gleyige grondwatergronden op zandleem hebben roestverschijnselen vanaf 20 cm en vertonen een reductiehorizont tussen 100 en 120 cm. Het zijn permanent natte gronden welke vooral in lage depressies, beekvalleien (en riviervalleien) voorkomen. Ze hebben een hoge waterstand en soms een verveende bovengrond.

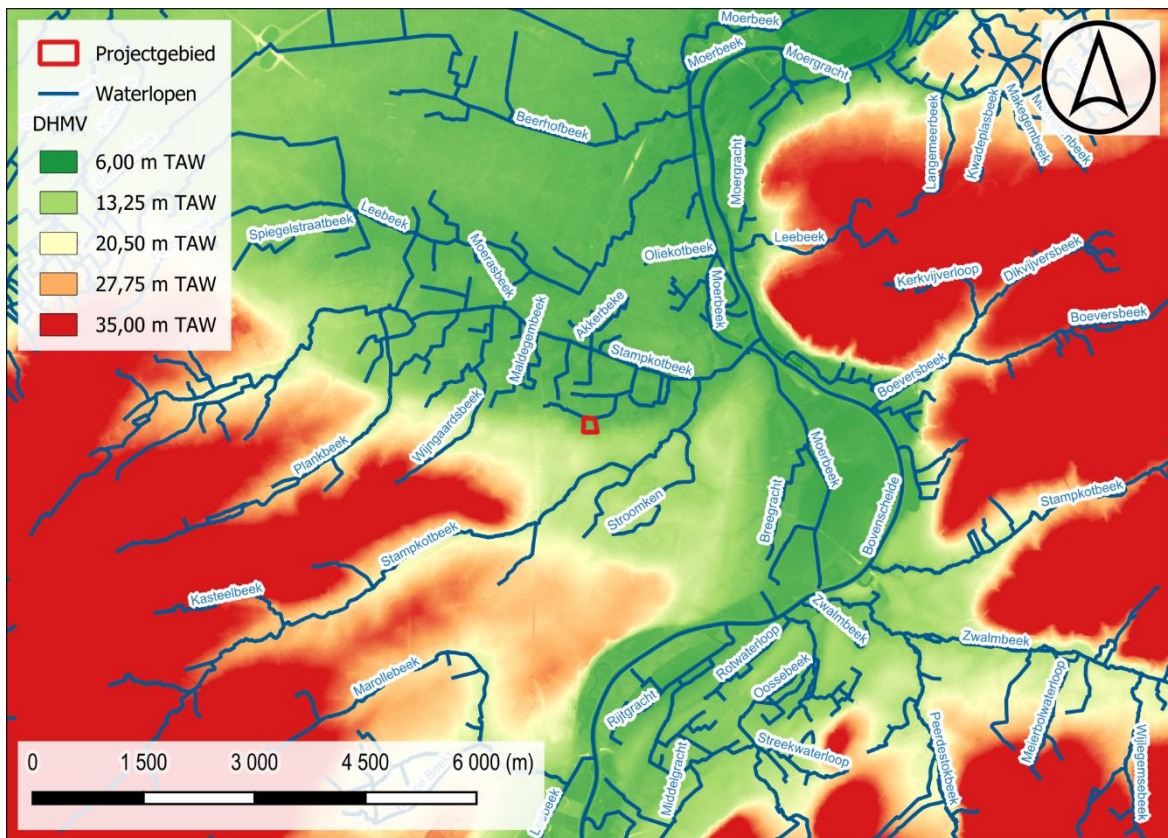
In het zuiden van het terrein komen in eerder beperkte mate de volgende bodemtypes voor:

- Het bodemtype **Scc(h)** is een matig droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is 25-30 cm dik en donker grijsbruin. Soms rust deze op een weinig duidelijke kleur B horizont. De Bt begint op 40-100 cm (uitzonderlijk dieper). Deze is bruin tot geelbruin in het bovenste gedeelte en vertoont zeer bleekbruine zandige strepen en vlekken. In het onderste gedeelte komen gleyverschijnselen voor vanaf 60-90 cm. De overgangshorizont is iets grijzer en rust op de gedegradeerde Bt met roodbruine ijzerconcreties en bruine kleihoudende brokken.
- Het bodemtype **Pdp** is een matig natte licht zandleembodem zonder profiel. De bodem is voornamelijk opgebouwd uit colluviaal materiaal. De bovengrond is donker grijsbruin en gaat over in bruingrijs met roestverschijnselen, beginnende tussen 40 en 60 cm. Het materiaal is bleekgrijs met fijne roestvlekjes dieper dan 70 cm.
- Het bodemtype **SdP** is een matig natte, matig gleyige lemig zandbodem met profielontwikkelingsklassen p en x. Dit complex omvat overwegend gronden zonder profielontwikkeling (. . p) en gronden met zwakke profielontwikkeling (. . h, . . b). De bovengrond is donker grijsbruin, meestal 30-40 cm dik, goed humeus en rust meestal op een dunne (ongeveer 10-15 cm), zwak humeuze overgangshorizont. Tussen 40 en 60 cm beginnen de roestverschijnselen.

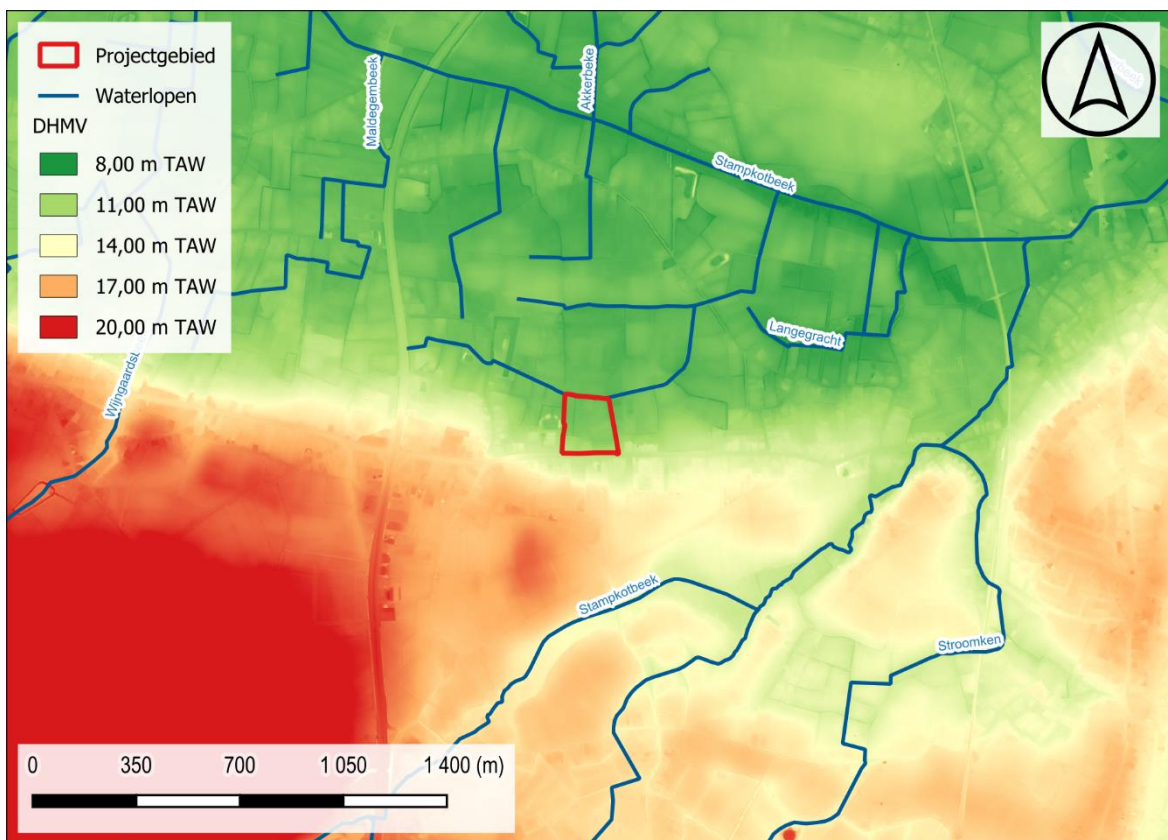
De locatie op de rand van een sterk vertakt beekstelsel was ongetwijfeld aantrekkelijk voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars. De natte gronden waren vermoedelijk minder interessant voor vroege landbouwers.

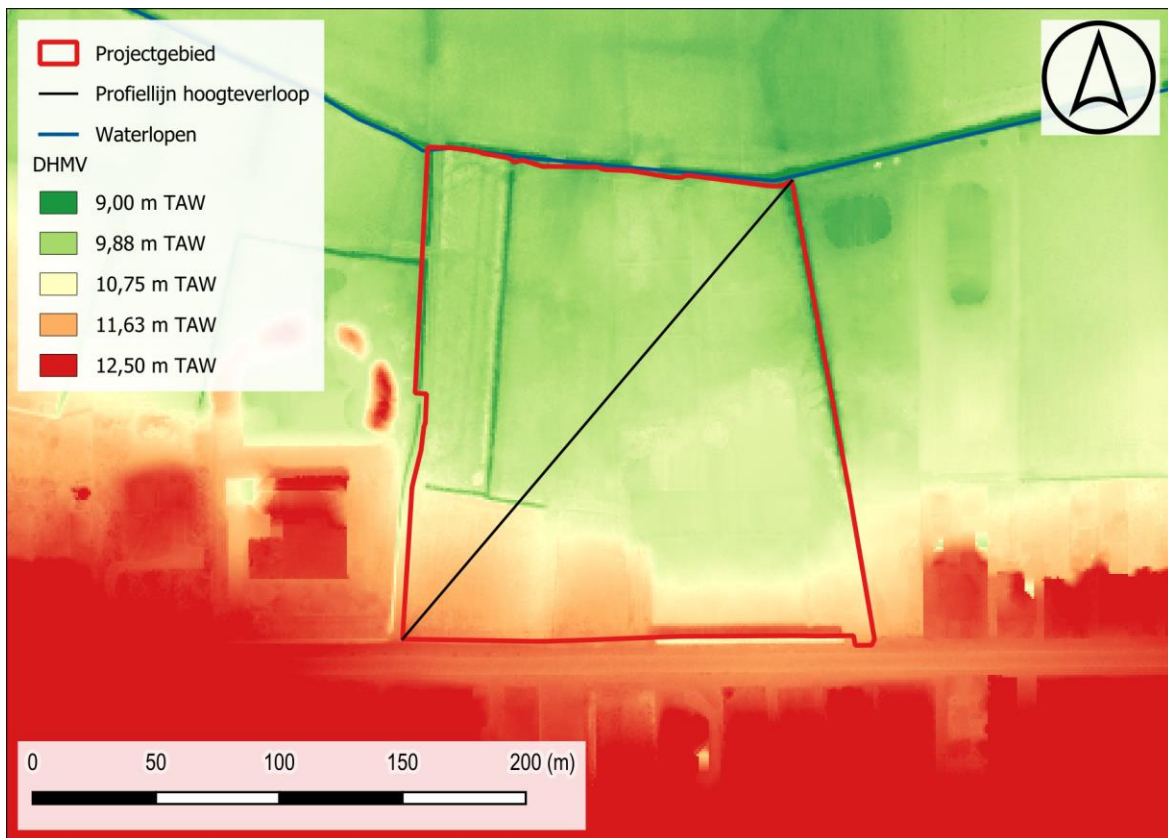
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

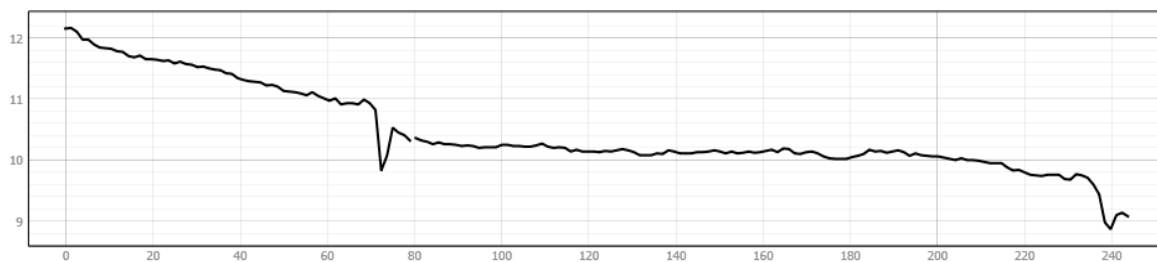
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

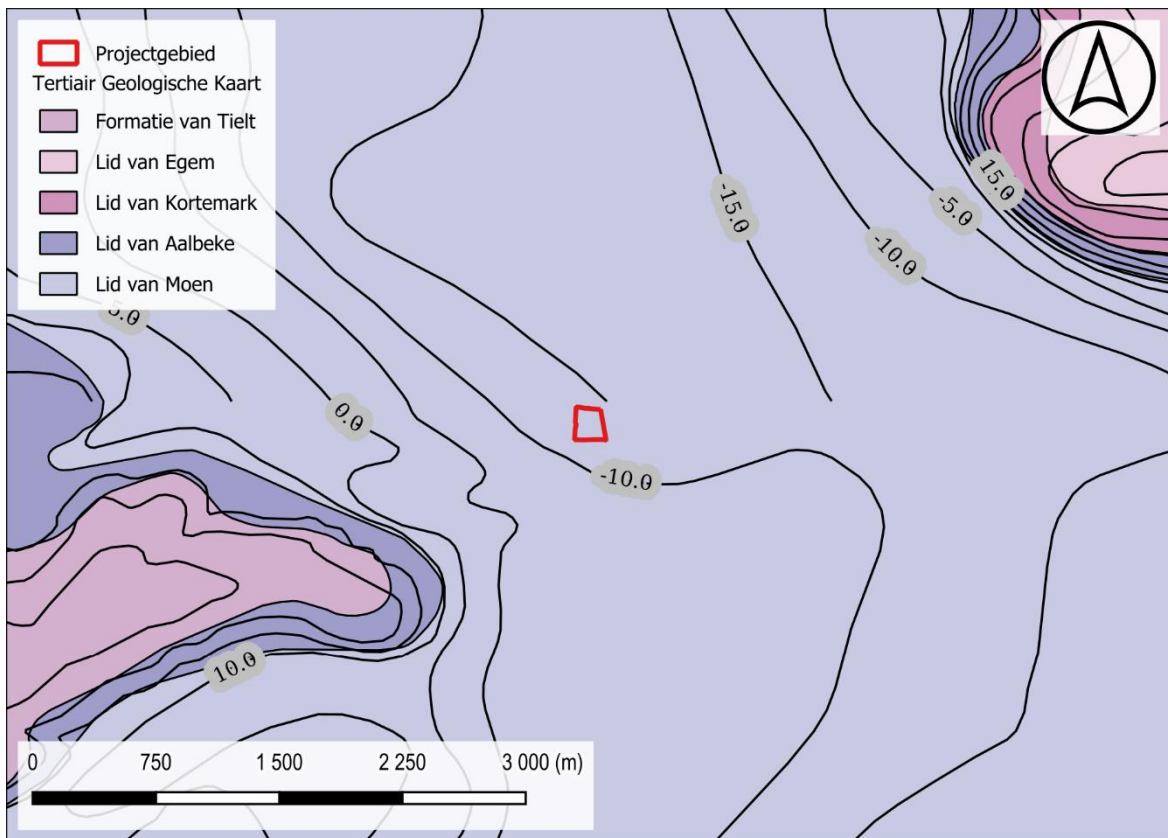
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

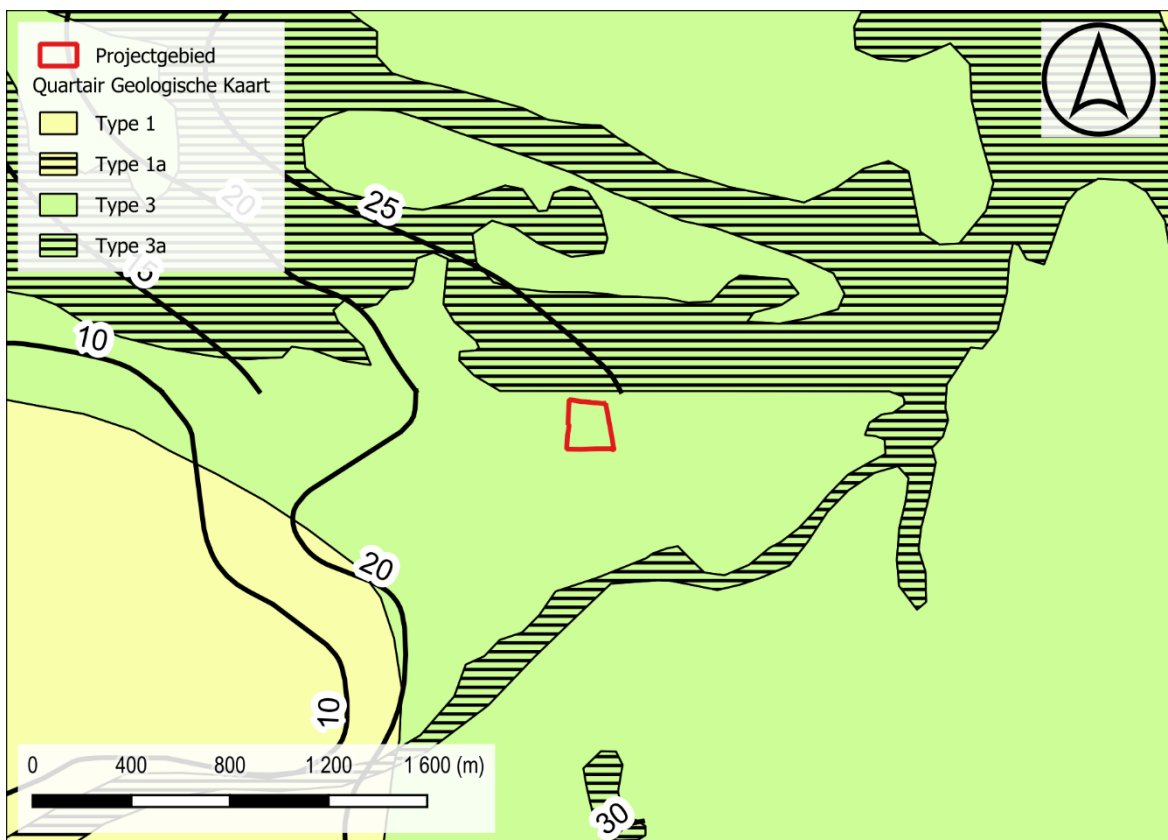
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

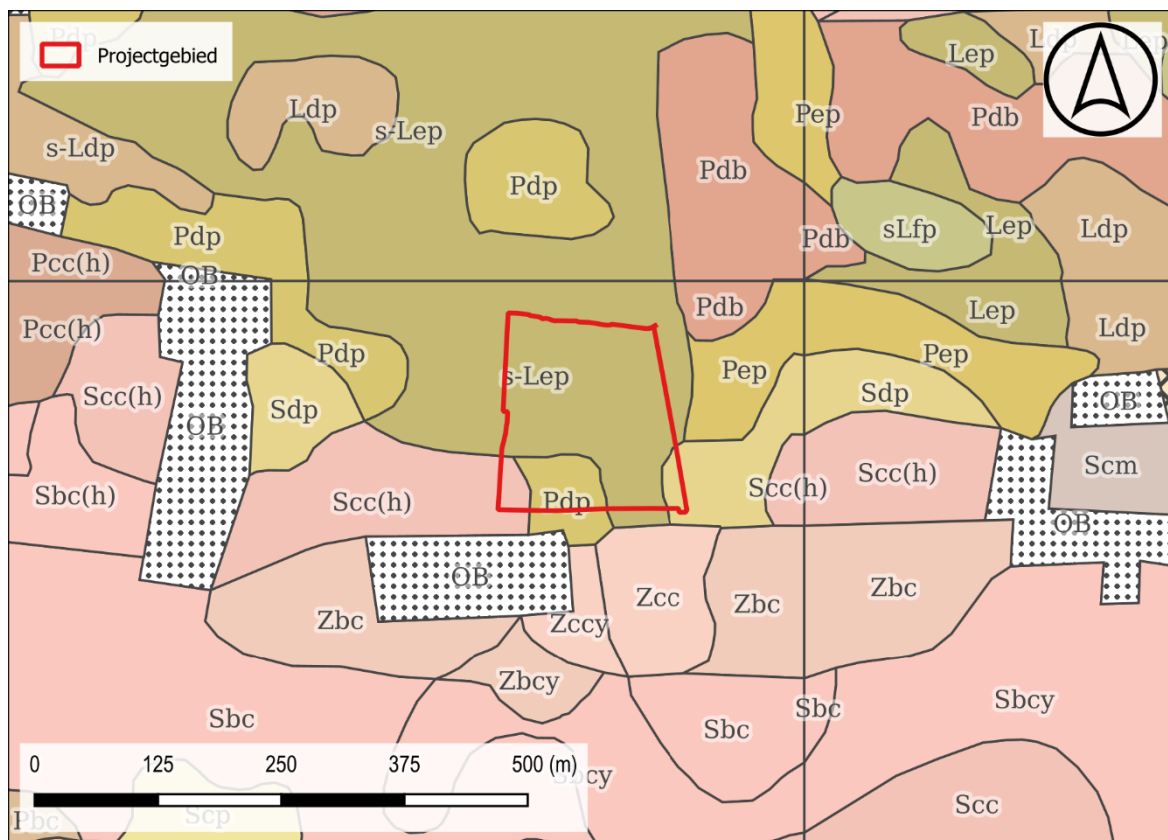
Figuur 9: Hoogteverloop ZW-NO

Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)

1.2.2 Historisch kader

I. Huise

De oudste vermelding van Huise dateert uit een charter van het jaar 877 als *villa uscias*. Vermoedelijk is de naam een verkeerdelijke latiniserende omspelling van usa-ja, een Indo-Europees hydroniem. Volgens dit charter geeft de bisschop van Doornik aan Hodo, abt van Corbie in Noord-Frankrijk en graaf Ghuonradus toelating om een kerk te bouwen in Huise dat voorheen reeds door de graaf aan de abdij geschonken was. Voordien maakte Huise deel uit van de parochie Mullem. Eustachius van Vijve is de eerst vermelde Heer van Huise omstreeks 1080. Hij werd vermeld als Eustachius van Usa.

Verschillende oude pachthoven zoals het *Goed t' Uplozere*, het *Goed ter Wede* of het *Goed ter Biest* gaan zeker terug tot de Frankische periode en zijn reeds uitgebaat in de 9de eeuw. Hun kenmerkende structuur met omwald opperhof en neerhof, gebouwd op de hoek van een driehoekige dries, is nog duidelijk te zien op 17de- en 18de-eeuws kaartmateriaal.

In de middeleeuwen komt de lijnwaadnijverheid op te Huise, vanaf de 14de eeuw begint men hier met het verbouwen van vlas. Deze ontwikkelingen zorgen er voor dat het dorp midden 15de eeuw het dichtst bevolkte dorp was van de kasselrij Oudenaarde. Huise blijft bloeien tot in de 19de eeuw. In de 19de eeuw maakt ze een crisis met een sterk teruglopende bevolking en weinig industriële vervangende werkgelegenheid tot gevolg.²

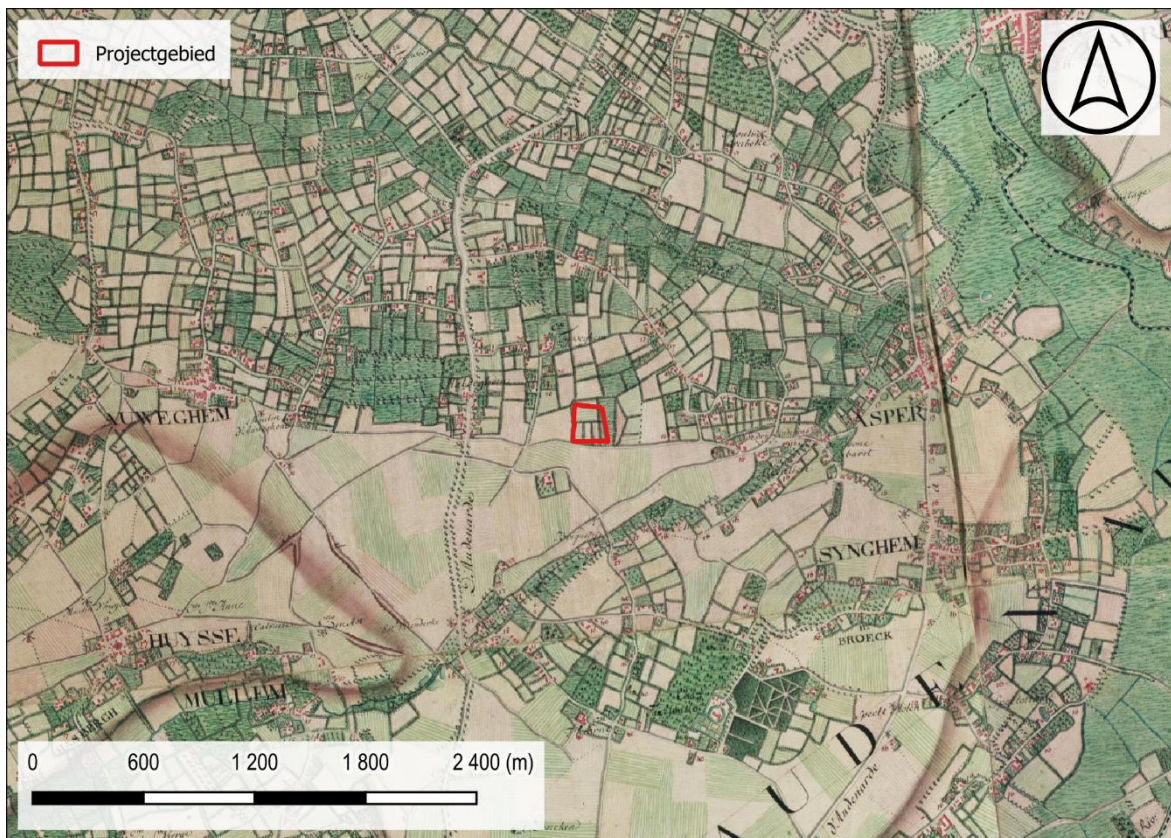
II. Projectgebied

De Ferrariskaart (1771-77) karteert het projectgebied grotendeels als akkerland, wat enigszins verwonderlijke is gelet op de waterverzadigde bodemkundige situatie. Het oostelijk terreindeel is gekarteerd als weiland. Het tracé van de huidige Kruishoutemsesteenweg is reeds te herkennen.

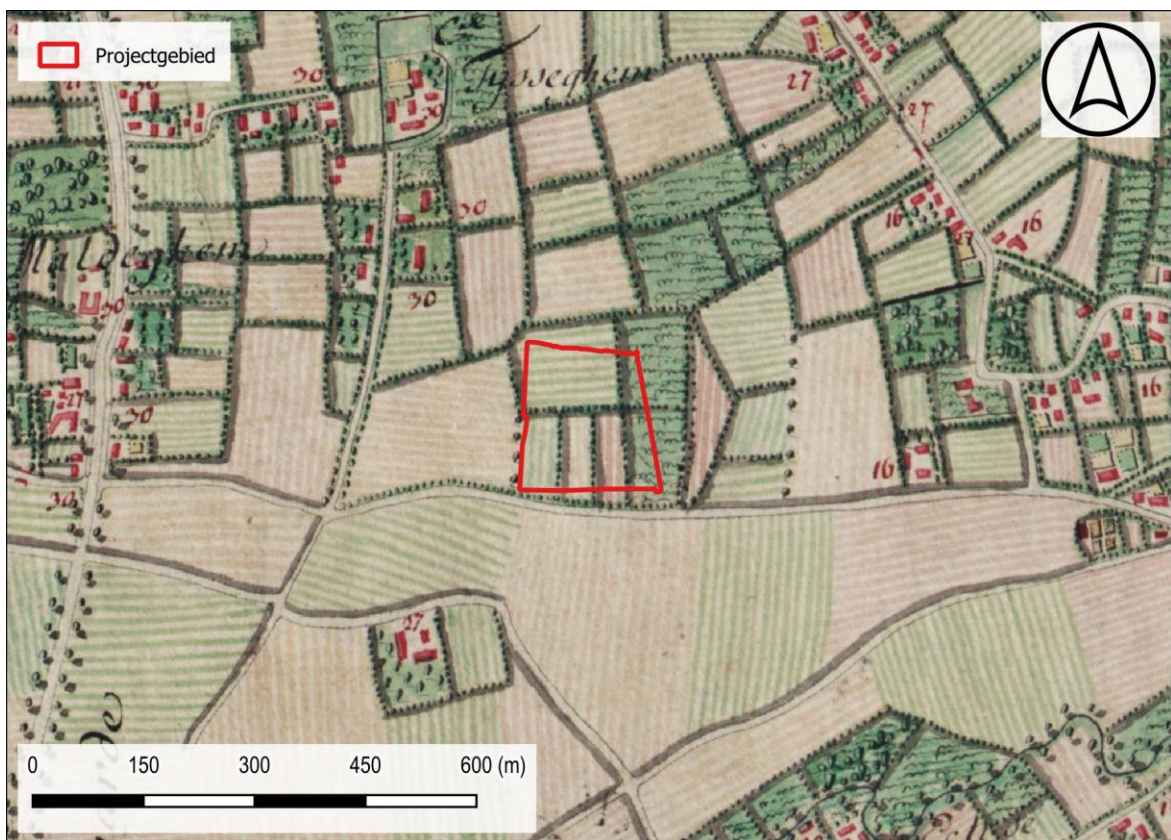
Ook op de latere 19de eeuwse kaarten blijft het projectgebied onbebouwd. Op de Vandermaelenkaart is via reliëflijnen de noord-zuid georiënteerde helling van het terrein weergegeven.

Op de oudste luchtopname is het projectgebied nog niet bebouwd. In de jaren '80 wordt een rechthoekig gebouw gerealiseerd. De voorbije jaren zijn rondom dit gebouw nog een aantal bijkomende zaken aangelegd. Op heden staan in zuidoostelijke hoek 2 gebouwen met een gezamenlijke oppervlakte van ca. 2665 m² met aan de straatkant een trainingspiste. Ongeveer 1850 m² van het terrein is verhard. Grote delen van het perceel doen dienst als weiland. Het noordwestelijk terreindeel is met bomen begroeid.

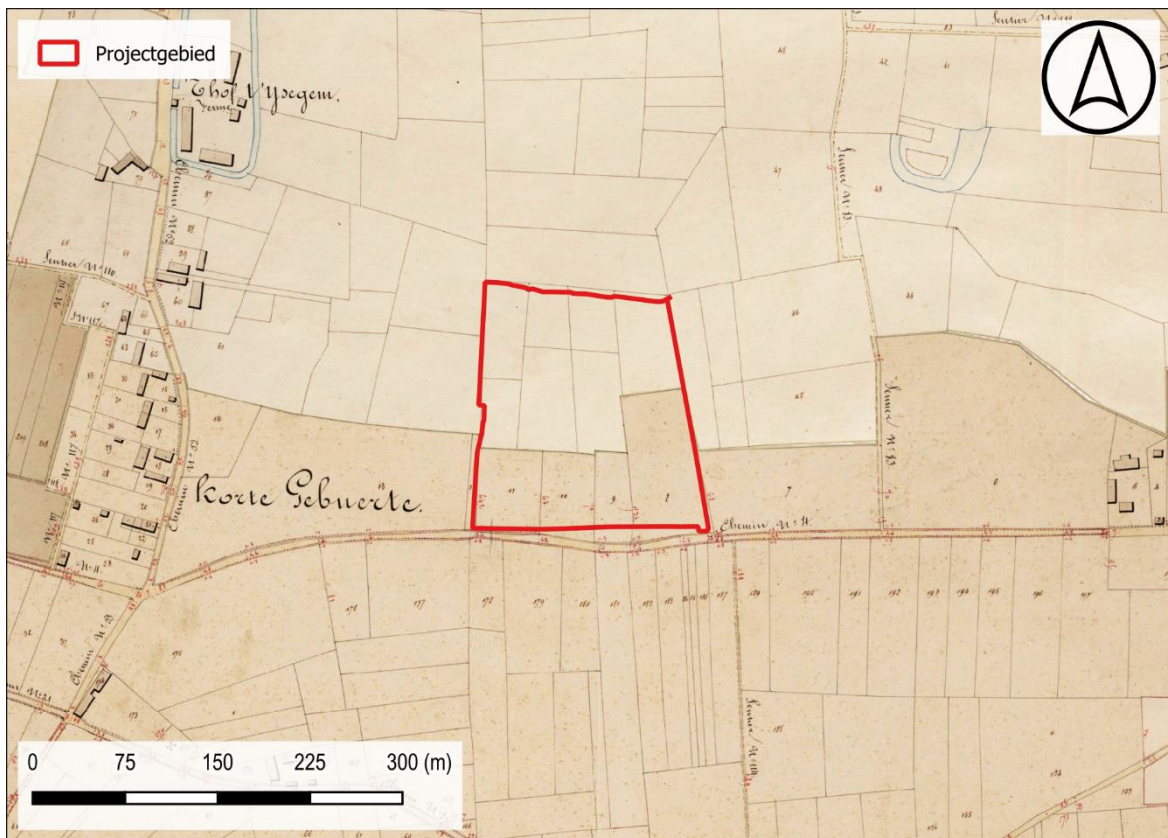
² INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2024: Huise [online], <https://id.erfgoed.net/themas/14365> (geraadpleegd op 4 maart 2024).

Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

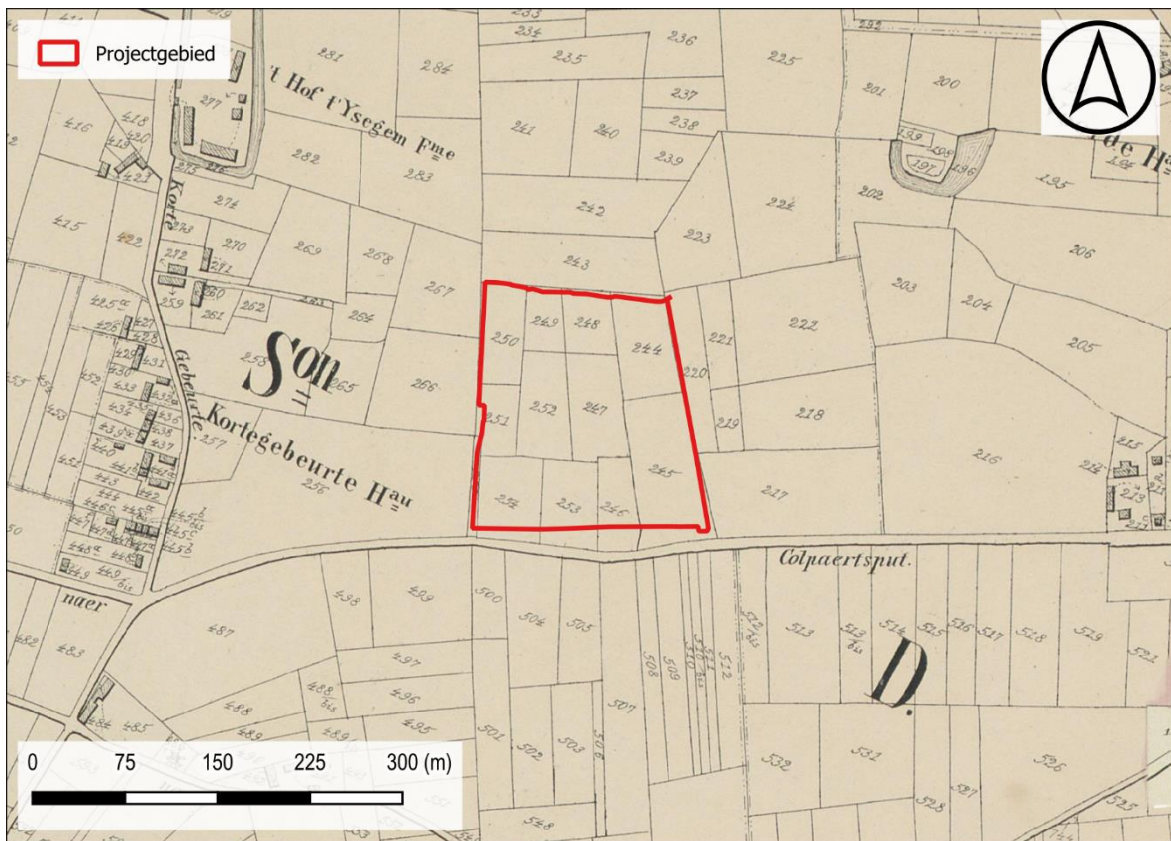
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)

Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt)

Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)

Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)

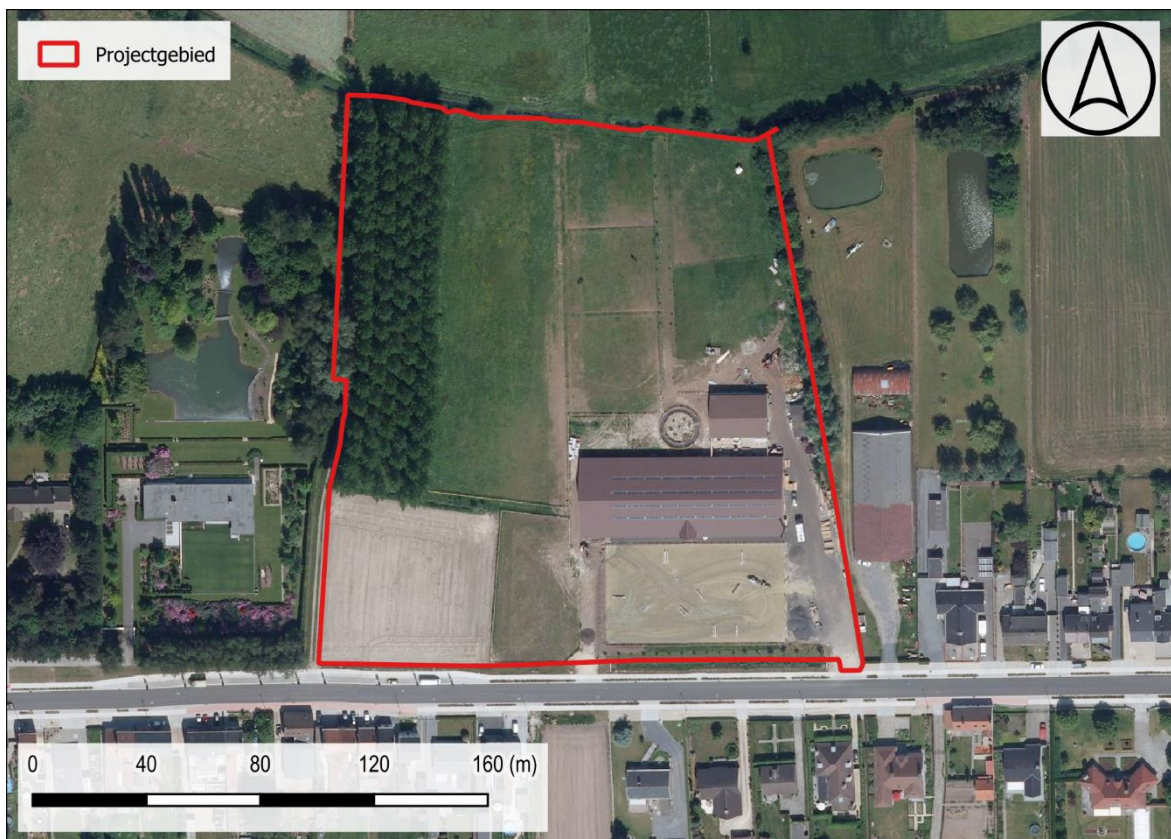
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

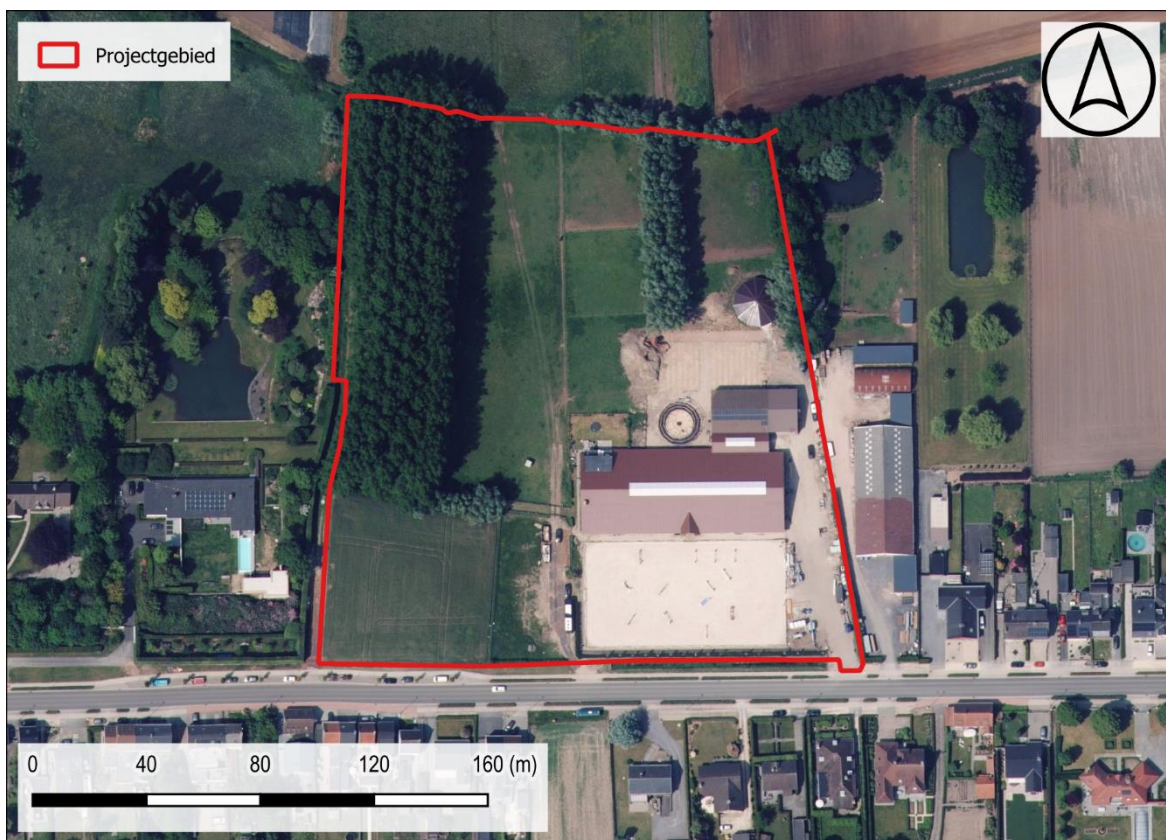
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

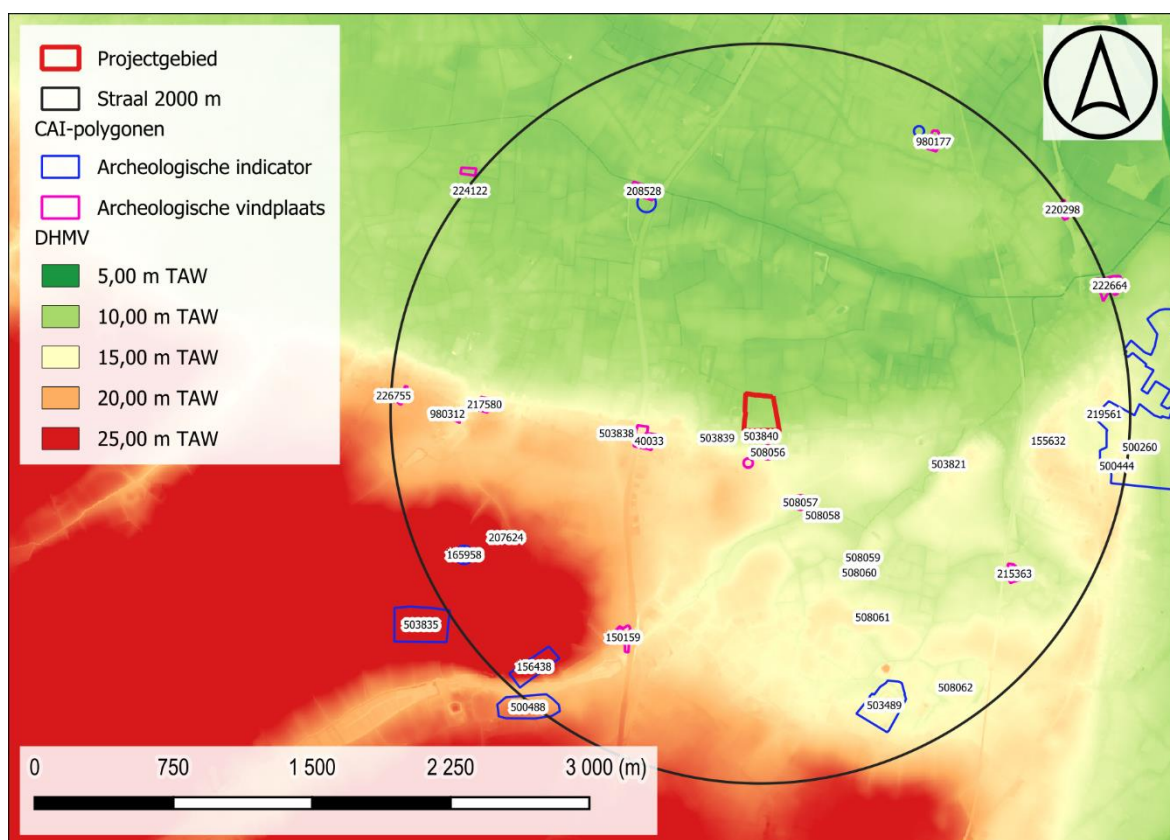
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2012 (© geopunt)

Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere archeologische sites en indicatoren gekend. Een groot aantal van deze vindplaatsen bevinden zich op iets hoger terrein langs de Scheldevallei en haar zijtakken. Een groot deel van de gekende vindplaatsen werd in kaart gebracht bij de archeologische opvolging van een gasleidingstracé. Hierbij werden voornamelijk off-site relictten zoals kuilen en greppels uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen in kaart gebracht. Op verschillende locaties werden eveneens bodemhorizonten aangetroffen rijk aan vondstmateriaal die mogelijk geïnterpreteerd kunnen worden als afgedekte cultuurlagen uit de (late) ijzertijd. Plattegronden van hoofdgebouwen uit de metaaltijden lijken eerder schaars. Het aantreffen van meerdere kleinere bijgebouwen en palenclusters omgeven door greppelsystemen doen echter wel vermoeden dat er in de omgeving meerdere nederzettingen waren in de metaaltijden. Doorheen het landschap werden op meerdere locaties losliggende en gegroepeerde crematiegraven uit de Romeinse periode in kaart gebracht. Naast deze indicaties voor bewoning en begraving uit de metaaltijden en Romeinse periode zijn eveneens bewoningssporen uit de volle en late middeleeuwen in kaart gebracht in de regio en resten die wijzen op aanwezigheid tijdens de vroege middeleeuwen. Naast het onderzoek met ingreep in de bodem werden langs de Scheldevallei eveneens een ruim aantal veldprospecties uitgevoerd waarbij vondstmateriaal werd gerecupereerd uit het mesolithicum en neolithicum evenals de Romeinse periode en middeleeuwen. De gekende waarden in de ruime omgeving wijzen aldus op een doorlopende aanwezigheid sinds het mesolithicum.

Figuur 24: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

40033	Opgraving Metaaltijden: enkele scherven Midden-Romeinse tijd: 3 bandrestengraven Bron: Rogge, M. 1973. Romeinse brandrestengraven te Huise-'t Peerdeken. In: Oudheidkundige Opgravingen en Vondsten in Oost-Vlaanderen, zesde reeks, overdruk uit: "Kultureel Jaarboek Oost-Vlaanderen, 1972", pp. 380-384.
150159	Opgraving Steentijd: enkele lithische artefacten; silexafslagen en geretoucheerde artefacten: o.a. kling, schrabber, microdenticules Merovingische periode: vier kuilen, waarin ook kenmerkend aardewerk werd gevonden, en een paalspoor. Volle middeleeuwen: kuilen, paalkuilen, greppels, grachten, waarvan de meeste aardewerk bevatten dat in deze periode kon gedateerd worden. Er zijn twee huisplattegronden te onderscheiden, waarvan één driebeukig hoofdgebouw en één bijgebouw. Late middeleeuwen: kuilen en greppels die aan de hand van het aardewerk dat erin werd gevonden voornamelijk in de 14de eeuw kunnen gedateerd worden. Bron: Wyns G., Mestdag B. & Acke B. 2010, Archeologische opgraving Lange Aststraat Zingem (prov. Oost-Vlaanderen). Basisrapport - juni 2010, Group Monument Rapport 2010/13
208528	Mechanische prospectie Nieuwe tijd: gracht, te relateren aan perceelsgracht Onbepaald: gracht, drie kuilen zonder archeologisch materiaal Bron: Ryssaert C., Perdaen Y., Orbons J. 2014: Zingem- Den Bos. Archeologisch vooronderzoek: proefseuvenonderzoek RWZI Ouwegem i.o.v. Aquafin, ODIN rapport, Deinze.
215363	Mechanische prospectie Ijzertijd/Vroege-Romeinse tijd: Vier sporen die op basis van het aardewerk in de vulling tot de metaaltijden/vroeg-Romeinse periode gerekend worden. Nieuwe tijd: "Verschillende sporen" uit de nieuwe tijd werden gevonden verspreid over het terrein. Bron: De Kreyger, e.a. 2017: Zingem – Groenstraat: archeologienota, Adegem.
217580	Mechanische prospectie Onbepaald: vijs en koperdraad Metaaltijden: kuil met vage aflijning, bevatte 2 scherven handgevormd aardewerk in de vulling

	Nieuwe tijd: 2 grachtsegmenten van eenzelfde O-W georiënteerde gracht. Op basis van vulling en kleur als recent te interpreteren. Evenwijdig aan Ouwegemsesteenweg dus wellicht perceelsgreppel. Nieuwste tijd: greppel Bron: https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/4490
220298	Opgraving Onbepaald: metalen nagels, 9 glasfragmenten aangetroffen: vijf fragmenten zijn wandfragmenten in doorzichtig glas. Er werden ook vier kralen in bruin, groen, blauw en zwart glas aangetroffen. Ijzertijd/Romeinse tijd: handgevormd aardewerk bestaat uitsluitend uit grijs aardewerk, De greppel bevat twee vondsten, namelijk een glazen kraaltje Late middeleeuwen/nieuwe tijd: Er werden vooral gedraaid grijze scherven aangetroffen, maar ook rood en in minde mate hoogversierd aardewerk, industrieel wit of vroegrood., muurtje uit bak- en natuursteen, ijzerslakken, verbrande bakstenen en verglaasde materialen Neo-/mesolithicum: drie fragmenten Wommersomkwartsiet, Van de 5554 fragmenten vuursteen bestaat de meerderheid uit chips, maar er komen ook afslagen, (micro)klingen, kernen, brokstukken, etc. voor. Bron: Van Hoecke, H. Depaepe, I. Demoen, D. 2020: Eindverslag Opgraving Asper, Ouden Herreweg. BAAC Vlaanderen rapport nr. 1482, Gent. Eindverslag (archeologieportaal) (2020)
222664	Mechanische prospectie Late middeleeuwen: Roodbakkend geglaazuurd aardewerk, afkomstig van kommen en borden, Vijf fragmenten reducerend gebakken "grijs" aardewerk en een paar fragmenten oxiderend gebakken geglaazuurd rood aardewerk. 18de eeuw: Uitbraaksporen van een voorloper van de 19de eeuwse hoeve zoals zichtbaar op Ferraris. 19de eeuw: Muurresten en kelders van de hoevegebouwen Nieuwe tijd: Musketkogel met zichtbare gietnaad. Kaliber .45 tot .50 Bron: De Smaele B. & Pieters H., 2019. Resultaten van het archeologisch vooronderzoek aan de Landdijk te Asper (Gavere), Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 70, Gent.
224122	Mechanische prospectie Nieuwe tijd: Enkele greppels Bron: Schurmans M., Hebinck K. 2018: Archeologisch booronderzoek en proefsleuvenonderzoek Zingem - Collector Ouwegem, fase 2 (22.176). Nota, Zuidnederlandse archeologische notities 568, Amsterdam.
226755	Mechanische prospectie Midden-Romeinse tijd: 4 brandrestengraven

	Nieuwste tijd: Verstoringen door zandontginning. Bron: De Graeve A., De Maeyer W. 2019: OUWEGEM MOLENDAMSTRAAT Nota Proefsleuvenonderzoek- 2018K303, SOLVA Archeologierapport nr. 169, Sint-Lievens-Houtem.
500239	Opgraving Ijzertijd: relatief grote hoeveelheid handgevormd aardewerk. Midden-Romeinse tijd: 6 brandrestengraven: rechthoekige kuilen met rechte wanden en relatief vlakke bodem. Onderaan de kuilen werden nog restanten van de brandstapel aangetroffen. De meeste graven hadden een beperkt aantal bijgiften Bron: De Groote K. e.a. 2003, Gallo-Romeinse graven te Huise 't Peerdeken (Zingem, prov. Oost-Vlaanderen). Een multidisciplinaire analyse, in: Archeologie in Vlaanderen VII, 1999/200, pp. 31-64.
503843	Controle van werken Ijzertijd: "sporen van een prehistorische bewoningslaag, waarin heelwat schervenmateriaal in ijzertijdtraditie werd aangetroffen" Bron: Archeologie, 1982, 2, p 75
508056	Opgraving Vroeg-Romeinse tijd: 5 crematiegraven, sterk verspreid Bron: Rogge, M. & De Mulder, G. et al, 1993. Het archeologisch onderzoek van het Distringas-project in Zuid-Oost-Vlaanderen. Een voorlopig rapport. In: Zottegems Genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde. Handelingen, VI, pp. 183-203.
508057	Opgraving Romeinse tijd: Romeinse laag met schervenmateriaal, kuilen met schervenmateriaal en dakpanfragmenten, opvallend veel ijzerslakken en sintels en fragmenten potovens Bron: Rogge, M. & De Mulder, G. et al, 1993. Het archeologisch onderzoek van het Distringas-project in Zuid-Oost-Vlaanderen. Een voorlopig rapport. In: Zottegems Genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde. Handelingen, VI, pp. 183-203.
508059	Controle van werken Late ijzertijd: een laag met veel scherven uit de metaaltijden die de onderliggende sporen/spoor afdekte, vroeg La Tène, kuil met 802 scherven aardewerk, grote brokken verbrande leem en verbrand botanisch materiaal Bron: Moens J. e.a. 1997, Zingem. Een grote kuil uit de Ijzertijd aan de Pulmstraat, in: Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996, pp. 132-134
508060	Controle van werken Ijzertijd: kuil, Mogelijk ook bronstijd

	Bron: Bauters L. & De Groote K., 1997. Zingem. Een kleine kuil uit de metaaltijden nabij de Pulmstraat. In: De Kegel A., e.a., Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1996, Gent, p. 136.
508061	Controle van werken Ijzertijd: bodem kuiltje, mogelijk ook bronstijd Bron: Bauters L. & Braeckman K., 1997. Zingem. Een kuiltje uit de metaaltijden ten zuiden van de Pulmstraat. In: De Kegel A., e.a., Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1996, Gent, pp. 136-137.
508062	Opgraving Late ijzertijd: greppelsysteem en bewoningssporen uit de late ijzertijd; binnen de zone die de 2 greppels begrenzen werd een lemige zandlaag waargenomen met HK, verbrande leem, aardewerken bot, Onder deze laag paalsporen en kuilen (geen echte gebouwplattegronden) vroege La Tène Bron: Moens J. & De Groote K., 1997. Zingem. Bewoningssporen uit de ijzertijd nabij Akselwalle. In: De Kegel A., e.a., Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1996, Gent, p. 138-141.
980116	Opgraving Vroege ijzertijd: Er werd een 6-palige spieker aangetroffen, een 14C-datering dateert de structuur in de 9de – 6de eeuw voor Christus. Er werden tijdens de opgraving geen plattegronden van hoofdgebouwen aangetroffen. Volle/Late middeleeuwen: Het spoor uit de middeleeuwen bevond zich op de noordwestelijke rand van het opgravingsgebied; vermoedelijk wijst dit spoor in de richting van ambachtelijke activiteiten of militaire activiteiten. Bron: Bot, B. 2018: Onderzoek Zingem Groenstraat. Archeologische opgraving. Eindverslag – 2018G20, RAAP België - Rapport 323. Eke: RAAP België bvba.
980177	Mechanische prospectie Ijzertijd: sporen aangetroffen die toebehoren aan een erf uit de metaaltijden (vermoedelijk ijzertijd). Het gaat om verschillende clusters van kuilen en paalsporen die geconcentreerd zijn binnen een greppelsysteem. Enkele paalsporen maken mogelijk deel uit van een structuur. Nieuwste tijd: Daarnaast werd nog een postmiddeleeuwse perceelsgracht die aanwezig is op 19de-eeuwse historische kaarten en een postmiddeleeuwse kuil aangetroffen. Bron: ACKE B., BRACKE M., FONTEYN P. en WYNS G. 2020: Nota Asper Kapellestraat: Verslag van Resultaten, Acke & Bracke 84. Moerbeke: Acke & Bracke bvba.
980312	Opgraving Midden-Romeinse tijd: één enkel crematiegraf. De bewaringstoestand van het graf was slecht tot zeer slecht, waarbij enkel de onderste vijf centimeter van de houtskoolrijke laag was bewaard. Merovingische/Karolingische periode: paalspoortjes met aardewerk

	Volle middeleeuwen: aantal andere handgevormde grijze aardewerkfragmenten, De meerderheid van de sporen hoort thuis in de occupatiefase van de volle middeleeuwen. Voor deze periode werd een landelijke nederzetting aangetroffen. De bewoning bestaat uit drie hoofdgebouwen, een zevental mogelijke bijgebouwen onder de vorm van hutkommen, enkele greppels en een drenkpoel.
--	--

	Bron: Schynkel E. 2021: Eindverslag opgraving Kruisem Ouwegem, Beertegemstraat 13, Gent.
--	---

II. Archeologische indicatoren

155632	Veldkartering Merovingische periode: 2 fragmenten Merovingisch aardewerk Romeinse tijd: scherf Romeins aardewerk
156438	Veldkartering Steentijd: 20 schrabbers, 1 bek/boor, 2 dwarspijlen, 1 driehoekige pijlpunt, 16 geretoucheerde afslagen, 3 geretoucheerde klingen, 2 gepolijste bijlen, 1 afgeknot artefact, 15 kernen, 176 afslagproducten, 62 onbepaalde artefacten Middenpaleolithicum: fragment van vuistbijl en kernfragment van afslagnegatieven Middenneolithicum: o.a. dwarspijlen, en gepolijste bijlen.
165958	Metaaldetectie 19de eeuw: Zilveren munt, Frans, 1853
207624	Metaaldetectie Merovingische periode: Gouden Tremissis, chitry les mines, monetario austrulfo, c.585-675.
219561	Metaaldetectie Romeinse tijd: 2 bronzen munten Merovingische periode: kruisfibula Nieuwe tijd: knopen, gespen, munten, 1 muntgewicht
500260	Veldkartering Neolithicum: 100-tal silexvondsten, waaronder schrabbers, klingen, nuclei, fragmenten van gepolijste bijlen en afslagen Romeinse tijd: diverse concentraties bouwpuin: dakpanfragmenten, glauconiethoudende kiezelzandsteen en Doornikse kalksteen, terra sigillata, Pompejaans rood, Belgische waar, mortaria, kruikwaar, amforen, kookpotten, twee randfragmenten van kookpotten met sikkelvormig randprofiel, bronzen, Germaanse armbrustfibula met puntogenversiering Merovingische periode: enkele scherven handgemaakt aardewerk met chamotteverschraling Karolingische periode: bronzen gelijkarmige fibula met puntcirkelversiering, Badorfwaar, rood beschilderd aardewerk, Rijnlandse importwaar (onder meer Mayen) Volle middeleeuwen: enkele glasvondsten, grote hoeveelheid aardewerkvondsten
500346	Indicator luchtfotografie Bronstijd: enkelvoudige circulaire structuur

500444	Historische studie 18de eeuw: windmolen, houten standerdmolen met klein molenaarshuisje
500488	Veldkartering Romeinse tijd: concentratie dakpanfragmenten
503097	Veldkartering Ijzertijd: 10-tal fragmenten van protohistorisch handgevormd aardewerk, 2 ringvormige sporen
503489	Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: hof ter Geertbrouck, aan de WO-zijde is nog een deel van de oorspronkelijke omwalling bewaard (omgracht rechthoekig wooneiland dat zelf binnen een tweede, grotere gracht opgenomen is) 18de eeuw: kasteel, misschien in oorsprong castrale motte
503821	Toevalsvondst 16de eeuw: muntschat van 76 gouden en 8 grote zilveren munten in een steengoedkruikje
503835	Veldkartering Neolithicum: 22 schrabbers, 5 bekken/boren, 2 dwarspijlen, 2 gevleugelde pijlpunten, 6 geretoucheerde afslagen, 6 geretoucheerde klingen, 1 wrijfsteen, 1 afslagbijl, 1 gepolijste bijl, 1 klopper, 127 afslagproducten, 13 kernen, 18 onbepaalde artefacten
503838	Veldkartering Metaaltijden: een 8-tal scherven in protohistorische techniek. Enkele zijn mogelijk inheems-Romeins
503839	Erfgoedonderzoek Metaaltijden: 2 vondstenconcentraties die elkaar deels overlappen, protohistorisch materiaal (aardewerk en silex) Romeinse tijd: 2 vondstenconcentraties die elkaar deels overlappen
503840	Erfgoedonderzoek Ijzertijd: ontdekking van een protohistorische bewoningslaag met hierin nederzettingsaardewerk. Oa besmeten en gegladde fragmenten
508058	Toevalsvondst Late ijzertijd: op een NO zachte glooiing van een ruggetje tussen de Stampkot- en de Molenbeek, ten N van de Pulmstraat en de Stampkotbeek, onmiddellijk ten zuiden van de plaats waar de pijpleiding de Molenstraat kruist, vroeg La Tène (op basis van 1 kenmerkend stuk aw)

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de regularisering van reeds bestaande infrastructuur en de realisatie van nieuwe verharding, een bufferbekken en groenaanleg ter hoogte van Kruishoutemsesteenweg 222A te Huise, deelgemeente van Kruishoutem. In het kader van de geplande werken wordt ook een deel van de reeds aanwezige verharding gesloopt. Het volledige projectgebied is ca. 32 170 m² groot. De gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 7985 m², deze vormen geen aaneengesloten geheel.

Landschappelijk gezien is Huise gelegen op het Schelde-Leie interfluvium, in het overgangsgebied tussen zandig en zandlemig Vlaanderen. Het onderzoeksgebied bevindt zich in de overgangszone van het Weichseliaan terras langs de Schelde en het sterk vertakt beekstelsel van de Stampkotbeek. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied een profiel weer waarvan de top bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holocene. Deze eolische afzettingen rusten op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. De bodemkaart geeft op het overgrote deel van het terrein een profielloze, hydromorfe bodem weer. Deze grondwatergronden zijn permanent nat en indiceren een locatie in een depressie of beekvallei. De bovengrond kan verveend zijn. In het zuiden van het terrein wordt een matig natte, lichte zandleembodem aangegeven. Plaatselijk kan colluvium aanwezig zijn. De locatie op de rand van een sterk vertakt beekstelsel was ongetwijfeld aantrekkelijk voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars. De natte gronden waren vermoedelijk minder interessant voor vroege landbouwers.

Dit voorgaande blijkt echter niet uit de cartografische bronnen. Zeer waarschijnlijk werd het meersgebied langs de Stampkotbeek doorheen de eeuwen gedraineerd door een uitgebreid grachtennetwerk. Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied voor het grootste deel is ingekleurd als akkerland. Langs de oostelijke rand is natter grasland afgebeeld. Het terrein zelf blijft vrij van bebouwing, in de omgeving zijn meerdere hoeves weergegeven. Het verloop van de huidige Kruishoutemsesteenweg is reeds aangegeven. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is geen verandering op te merken inzake het landgebruik. Op het oudste beschikbare luchtbeeld is te zien dat het terrein nog steeds vrij is van enige bebouwing. Op het beeld van de jaren '80 is te zien dat er in het zuidoosten van het terrein een grote loods of stal is gebouwd. De huidige situatie is pas te herkennen vanaf het beeld van 2012. Ongetwijfeld hebben deze werkzaamheden reeds een impact gehad op het bodemarchief.

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere archeologische sites en indicatoren gekend. Een groot aantal van deze vindplaatsen bevinden zich op iets hoger terrein langs de Scheldevallei en haar zijtakken. Een groot deel van de gekende vindplaatsen werd in kaart gebracht bij de archeologische opvolging van een gasleidingstracé. Hierbij werden voornamelijk off-site relictten zoals kuilen en greppels uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen in kaart gebracht. Op verschillende locaties werden eveneens bodemhorizonten aangetroffen rijk aan vondstmateriaal die mogelijk geïnterpreteerd kunnen worden als afgedekte kultuurlagen uit de (late) ijzertijd. Plattegronden van hoofdgebouwen uit de metaaltijden lijken eerder schaars. Het aantreffen van meerdere kleinere bijgebouwen en palenclusters omgeven door greppelsystemen doen echter wel vermoeden dat er in de omgeving meerdere nederzettingen waren in de metaaltijden. Doorheen het landschap werden op meerdere locaties losliggende en gegroepeerde crematiegraven uit de Romeinse periode in kaart gebracht. Naast deze

indicaties voor bewoning en begraving uit de metaaltijden en Romeinse periode zijn eveneens bewoningssporen uit de volle en late middeleeuwen in kaart gebracht in de regio en resten die wijzen op aanwezigheid tijdens de vroege middeleeuwen. Naast het onderzoek met ingreep in de bodem werden langs de Scheldevallei eveneens een ruim aantal veldprospecties uitgevoerd waarbij vondstmateriaal werd gerecupereerd uit het mesolithicum en neolithicum evenals de Romeinse periode en middeleeuwen. De gekende waarden in de ruime omgeving wijzen aldus op een doorlopende aanwezigheid sinds het mesolithicum.

Concreet dient op basis van landschappelijke factoren en archeologische indicaties in de omgeving van het plangebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake zowel artefactensites als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Vanwege het versnipperde karakter van de geplande ingrepen, beperkte oppervlakte hiervan en de aangenomen mate van verstoring door de reeds uitgevoerde werken wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

De Moor, G. Lootens, M. Van de Velde, D. Meert, L. 1996. Quartairgeologische kaart, kaartblad 21 Tielt. Departement Omgeving.

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Popp-kaart d.d. 1842-1879

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	6
Figuur 4: Opzet initiatiefnemer t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	7
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).9	
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	11
Figuur 9: Hoogteverloop ZW-NO	11
Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)	12
Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)	12
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)	13
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	15
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	15
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)	16
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt) ...	16
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)	17
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)	17
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)	18
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)	18
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)	19
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2012 (© geopunt)	19
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)	20
Figuur 24: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	21

BOORLIJST

CHRONOLOGISCH KADER

